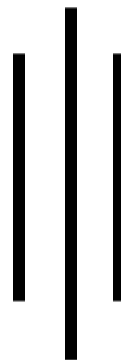

धार्चे गाउँपालिकाको १८ औं गाउँ सभामा
उपाध्यक्ष श्री सुनिला गुरुङ द्वारा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को
वजेट वक्तव्य

धार्चे गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
माछिखोला, गोरखा
गण्डकी प्रदेश, नेपाल ।

२०८२ असार १० गते

धार्चे गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३

बजेट तथा कार्यक्रम

आदरणीय गाउँसभाका सभाध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू एवम् राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू ।

धार्चे गाउँपालिकाको कार्यपालिका सदस्य (उपाध्यक्ष) को हैसियतले आगामी आ.व. २०८२/०८३ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्त गौरव महसुस गरेको छु । यस अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, प्रजातान्त्रिक मूल्य, मान्यता र जनताको हक अधिकारको निम्ती आफ्नो अमूल्य जीवनको उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु । देशमा भएका सबै किसिमका सकारात्मक परिवर्तनको लागि नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने अग्रज तथा शिखर व्यक्तित्व प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यस अवसरलाई जनताको चाहाना अनुरूपको संघीय स्वरूप अन्तर्गत स्थापित स्थानीय तहले जनतलाई स्थानीय तहवाटै प्रभावकारी सेवा सुविधा उपलब्ध गराई “सुन्दर, सुरक्षित, समृद्ध धार्चे” भन्ने मूल नारालाई आत्मासात गर्दै यस वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमलाई न्यायपूर्ण रूपमा स्रोतको बाँडफाँड गरी उपलब्धी हासिल गर्ने प्रस्थान बिन्दुको रूपमा लिएको छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा मैले नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ धार्चे गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमलाई अनुभवको रूपमा लिएको छु । त्यसै गरी धार्चे गाउँपालिकाको आवधिक योजना, मध्यकालिन खर्च संरचना तथा विभिन्न भेलाबाट आएको सुझाव, गाउँसभा सदस्यहरूको सल्लाह र सुझाव लाई मार्ग दर्शनको रूपमा लिएको छु साथै धार्चेको विकास प्रति सकारात्मक सोच राख्ने दाजुभाइ दिदीबहिनीहरूको रचनात्मक सुझाव, आशा र भरोसालाई समेत ध्यानमा राखी सबै क्षेत्र वर्ग र भूगोललाई सम्मान तथा समावेशीरूपमा सम्बोधन गर्ने कोशीश गरेको छु ।

यो बजेट निर्माणमा गाउँपालिकाको समग्र पक्षलाई ध्यानमा राखी निर्माण गरिएता पनि कतिपय सम्बोधन नगरी नहुने क्षेत्र तथा पहिचान नभएका क्षेत्रमा बजेट विनियोजन हुन नसकेको अथवा प्रयास नभएको अवस्थालाई यस सम्मानित सभाले धार्चे गाउँपालिकाको आगामी आ.व. को लागि रचनात्मक सुझाव प्रदान गर्ने छ भन्ने पूर्ण विश्वास लिएको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

अब म “सुन्दर, सुरक्षित, समृद्ध धार्चे” भन्ने धार्चे गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोंचलाई मुर्तरुप दिन आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा लिईएका उद्देश्यहरू, आधारहरू एवम् प्राथमिकताका क्षेत्रहरू प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

बजेटका उद्देश्यहरु :-

१. सुन्दर, सुरक्षित, समृद्ध धार्चे निर्माणको आधार तयार गर्ने ।
२. जनताको मौलिक हकका रुपमा रहेका न्यूनतम आधारभूत आवश्यकताको परिपूर्ति गर्ने ।
३. गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवामा नागरिकहरुको पहिचान, प्रतिनिधित्व र पहुँचमा अभिवृद्धि गर्ने ।
४. सार्वजनिक निर्माणलाई गुणस्तरीय तथा दिगो अवधारणामा सम्पन्न गर्ने ।
५. सुशासनको अवधारणालाई लागु गर्ने ।
६. जनतालाई आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख गराउने हेतुले रोजगारी र स्वरोजगारीका नयाँ स्रोत खोजी गर्ने र धार्चेवासीको क्षमताको उच्चतम सदुपयोग गरि समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।
७. समाजवाद उन्मुख ग्रामीण अर्थतन्त्रको विकास गर्न कृषिजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने ।
८. भ्रष्टाचाररहित, वित्तिय अनुशासन, पारदर्शीता, जवाफदेहिता र उत्तरदायी शासकीय व्यवस्था मार्फत सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।
९. गाउँ क्षेत्रमा विद्यमान रहेका सामाजिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा प्राकृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण, संवर्द्धन र प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।
१०. सबै बालबालिकाका लागि अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत शिक्षाको प्रत्याभूति दिलाउने ।
११. आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिकको सरल र सहज पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
१२. महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, विपन्न, असहाय, सिमान्तकृत लगायतका समुदायको हक हित संरक्षण गरि सोको सुनिश्चित गर्ने ।

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरु :-

१. नेपालको संविधानले प्रत्याभूत गरेका मौलिक हकहरु राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु ।
२. संघीय सरकारको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरु
३. संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरु
४. प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरु
५. संघीय र प्रदेश सरकारको आ.व. २०८२/०८३ को नीति योजना कार्यक्रम र बजेटका उद्देश्यहरु
६. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को प्रावधानहरु
७. धार्चे गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाले तय गरेका नीति तथा प्राथमिकताहरु
८. धार्चे गाउँपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना, राजस्व सुधार कार्ययोजना, क्षमता विकास योजना, सडक गुरुयोजना, जलवायु परिवर्तन स्थानीय अनुकुलन कार्ययोजना लगायतका योजनाका प्राथमिकताहरु
९. विकासका समसामयिक मुद्दाहरु जस्तै- दिगो विकास लक्ष्य, जलवायु परिवर्तन, लैङ्गिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास
१०. धार्चे गाउँपालिकाको विगतका नीति योजना कार्यक्रम तथा बजेटको समिक्षाबाट प्राप्त उपलब्धिहरु
११. जनप्रतिनिधि कर्मचारी राजनीतिक दल वुद्धिजिवी शिक्षाप्रेमी समाजसेवी लगायत गाउँवासी आमा बुबा तथा दाजुभाइ दिदी बहिनीहरुले दिएका सल्लाह तथा सुझावहरु

१२. विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले दिएका सल्लाह तथा सुझावहरू ।

बजेट तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू :-

१. कृषि तथा पशु व्यवसायको आधुनिकिकरण, व्यवसायीकरणमा तथा विविधीकरणमा जोड दिने ।
२. सडक स्तरोन्नतीमा जोड ।
३. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा वृद्धि ।
४. गुणस्तरीय शिक्षा तथा प्राविधिक शिक्षामा जोड ।
५. जनताको आय आर्जनमा वृद्धि गरी समृद्ध धार्चेको परिकल्पना साकार पार्ने ।
६. जनताको न्यायमा पहुँचको विस्तार गर्न न्यायिक समितिको काम कारवाहीलाई प्रभावकारी बनाउने ।
७. समुदायमा सूचना प्रविधिको पहुँचमा जोड दिने ।
८. लैङ्गिक सहभागिता, समानुपातिक र समावेशितामा जोड दिने ।
९. सार्वजनिक सेवा प्रवाह, सुशासन तथा प्रभावकारीता सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
१०. शुद्ध पिउने पानी तथा सरसफाईमा पहुँच वृद्धि ।
११. लोपोन्मुख परम्परागत र मौलिक ज्ञान सिपलाई संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दै पुस्ता हस्तान्तरण गर्ने ।
१२. धार्चेको कला, संस्कार, संस्कृति संरक्षण तथा पर्यटन प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।
१३. सामुदायमा कल्याणकारी कोषको व्यवस्था गरी आय आर्जनमा वृद्धि गर्ने ।
१४. जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग तथा बालबालिकालाई सम्मान तथा प्रोत्साहन गर्ने ।
१५. धार्चेमा कृषि प्रवर्द्धन गर्न मिनी सुपरजोन स्थापना गर्ने ।

आदरणीय गाउँसभाका सभाध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू एवम् राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू ।

अब म आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को अनुमानित आयको विवरण यस सम्मानित सभा समक्ष पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

संघिय सरकारतर्फको अनुमानित आय:-

क. समानीकरण अनुदानतर्फ	- रु. १० करोड ६० लाख
ख. राजश्व बाँडफाँडतर्फ	- रु. १० करोड २६ लाख ३ हजार ६९१
ग. सशर्त अनुदान चालुतर्फ	- रु. १७ करोड ७७ लाख
घ. सशर्त अनुदान पूँजीगततर्फ	- रु. ६ लाख
ङ. विशेष अनुदानतर्फ	- रु. १ करोड ५० लाख
च. समपूरक अनुदानतर्फ	- रु. २२ लाख

प्रदेश सरकारतर्फको अनुमानित आय:-

क. समानीकरण अनुदानतर्फ	- रु. १ करोड १९ लाख २ हजार
ख. राजश्व बाँडफाँडतर्फ	- रु. १ करोड १३ लाख ६५ हजार
ग. सशर्त अनुदान पूँजीगततर्फ	- रु. २ लाख
घ. विशेष अनुदानतर्फ	- रु. ४० लाख
ड. सम्पूरक अनुदानतर्फ	- रु. ६० लाख

आन्तरिक स्रोततर्फको अनुमानित आय:-

क. बैंक मौज्दात तथा आल्यहाबाट	- रु. ३ करोड ५० लाख
ख. राजश्व संकलनबाट	- रु. ७० लाख

आदरणीय गाउँसभाका सभाध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु एवम् राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु ।

अब म आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को क्षेत्रगत अनुमानित व्ययको विवरण यस सम्मानित सभा समक्ष पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

क. आर्थिक विकास:-

आर्थिक क्षेत्रको समग्र विकास र समृद्धिका लागि रु. ३ करोड ८९ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । जस अन्तर्गत देहायका उपक्षेत्रहरुका लागि तपशिल बमोजिम बजेट विनियोजन गरि आगामी आर्थिक वर्षमा विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाएको छु ।

१. कृषि तथा खाद्य सुरक्षामा रु. ८५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२. सिँचाईका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३. पशुसेवामा रु. ६९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. उद्योग व्यवसायका लागि रु. २५ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
५. पर्यटन तथा संस्कृतिका लागि रु. १ करोड २२ लाख विनियोजन गरेको छु ।
६. भुमी व्यवस्था तथा सहकारीका लागि रु. २ लाख विनियोजन गरेको छु ।
७. श्रम रोजगार तथा गरिवि निवारणका लागि रु. ७६ लाख विनियोजन गरेको छु ।

ख. सामाजिक विकास:-

सामाजिक क्षेत्रको समग्र विकास र समृद्धिका लागि रु. २४ करोड २४ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । जस अन्तर्गत देहायका उपक्षेत्रहरुका लागि तपशिल बमोजिम बजेट विनियोजन गरि आगामी आर्थिक वर्षमा विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाएको छु ।

१. शिक्षा भाषा तथा साहित्यका लागि रु. १५ करोड २२ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

२. स्वास्थ्य तथा पोषणमा रु. ६ करोड १३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३. खानेपानी तथा सरसफाईका लागि रु. १ करोड ९० लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
४. महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरणका लागि रु. ४३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
५. राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पंजिकरणका लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
६. यूवा तथा खेलकुदका लागि रु. ४० लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

ग. पूर्वाधार विकास:-

पूर्वाधार क्षेत्रको समग्र विकास र समृद्धिका लागि रु. ७ करोड ७९ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । जस अन्तर्गत देहायका उपक्षेत्रहरूका लागि तपशिल बमोजिम बजेट विनियोजन गरि आगामी आर्थिक वर्षमा विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाएको छु ।

१. वस्ति विकास आवास तथा भवनका लागि रु. ३ करोड ३२ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२. सडक तथा यातायातका लागि रु. ४ करोड १७ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
३. जलश्रोत विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. सूचना तथा संचार प्रविधिका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु ।

घ. वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:-

यस क्षेत्रको समग्र विकास र समृद्धिका लागि रु. १ करोड २५ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । जस अन्तर्गत देहायका उपक्षेत्रहरूका लागि तपशिल बमोजिम बजेट विनियोजन गरि आगामी आर्थिक वर्षमा विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाएको छु ।

१. वन भु-संरक्षण र जैविक विविधता व्यवस्थापनका लागि रु. १५ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
२. जलवायु परिवर्तन अध्ययनका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३. वातावरण तथा फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि रु. ६५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. विपद व्यवस्थापन कोषका लागि रु. ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।

ड. सुशासन तथा संस्थागत विकास:-

यस क्षेत्रको समग्र विकास र समृद्धिका लागि रु. १० करोड ७६ लाख ७० हजार ६९१ विनियोजन गरेको छु । जस अन्तर्गत देहायका उपक्षेत्रहरूका लागि तपशिल बमोजिम बजेट विनियोजन गरि आगामी आर्थिक वर्षमा विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाएको छु ।

१. नीति, कानून तथा सुशासनका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२. संगठन, मानव शंसाधान र क्षमता विकासका लागि रु. १० करोड ४६ लाख ७० हजार ६९१ विनियोजन गरेको छु ।
३. राजस्व तथा श्रोत परिचालनका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. तथ्यांक, योजना तथा विकास परिचालनका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अन्तमा यस आ.व को बजेट निर्माण गर्नको लागि सहयोग गर्नुहुने सम्मानित सभाका अध्यक्षज्यू, गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, सबै विषयगत समितिहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, अन्य संघ संस्थाहरु, समाजसेवी, बुद्धिजीवि लगायत प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष सहयोग तथा सुझाव दिनु हुने व्यक्तित्वहरु प्रति हार्दिक आभार तथा कृतज्ञ व्यक्त गर्दै बजेट माथि छलफल तथा सहजीकरणको लागि गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु सक्रिय सहभागी भई सहयोग गर्नुहुनेछ भन्दै बजेट प्रस्तुतिकरण यही अन्त्य भएको सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु । धन्यवाद

.....
सुनिता गुरुङ
उपाध्यक्ष

जय धार्चे ।
मिति २०८२।०३।१० गते रोज ३ शुभम् ।